

Propovijed
Navještenje (Nazaret)
kard. Pierbattista Pizzaballa, jeruzalemski latinski patrijarh

Ljubljena braćo i sestre,
neka vam Gospodin podari mir!

Uvijek je poseban trenutak kada se okupljamo ovdje, na ovome mjestu, samo nekoliko koraka od one kuće – utrobe u kojoj je beskonačno postalo konačno, gdje je Vječna Riječ naučila govoriti i rasla “u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i ljudima” (Lk 2,52).

Danas je naše okupljanje obilježeno posebnom tišinom. Ulice Nazareta su tiše, odjek koraka hodočasnika gotovo je tek uspomena, a težina ovih mjeseci rata, žalovanja i podjela snažno pritišće naša srca. Još jednom nalazimo se u izvanrednom stanju koje zabranjuje velika okupljanja ili svečana slavlja.

Ipak, upravo u toj tišini, teškoj od boli, Božja riječ danas izbija s neviđenom snagom. Danas, više nego ikada, trebamo učiti od Djevice iz Nazareta onu skrivenu, ali odlučujuću umjetnost čitanja povijesti Božjim očima.

Prvo čitanje prikazuje kralja Ahaza, paraliziranog strahom. Njegovo kraljevstvo drhti pod prijetnjama neprijatelja. Bog mu, u svojoj beskrajnoj strpljivosti, govori: “Zaišti od Gospodina, Boga svoga, znak za sebe iz dubine Podzemlja ili gore iz visina” (Iz 7,11) – bilo kakav znak, da dopre do tog zatvorenog srca. No Ahaz odbija, skrivajući se iza lažne pobožnosti: “Neću iskati i neću iskušavati Gospodina” (Iz 7,12). U stvarnosti, njegova je odbijenica odgovor onoga koji je već odlučio ne vjerovati. Radije se oslanja na krhke političke saveze i ljudske strategije nego da se otvori Božjoj nepredvidivosti.

Ali Bog ne odustaje. Znak dolazi ionako, besplatan i naizgled sablažnjiv: “Evo, djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel, S nama Bog” (Iz 7,14). Danas taj znak više nije daleka proročka riječ. Taj znak ima lice, ime, povijest. Taj znak je Marija, a taj Sin je Isus, Emanuel – Bog s nama.

U kontekstu daleko težem od Ahazova – rimske okupacije, siromaštva, zabačenog sela – Bog ne šalje oklopljenu vojsku ni moćnog kralja. On šalje Anđela Djevojci. Njegova je strategija uvijek ista: slabost, poniznost, skrivenost. Jer samo na taj način ljudska sloboda može susresti Boga a da ne bude slomljena.

Lukino evanđelje opisuje ozračje tog susreta. Anđeo Gabrijel ulazi u Marijinu kuću, i njegova riječ potresa nebo i zemlju: “Začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvati će se Sin Svevišnjega” (Lk 1,31-32).

Pred tim navještajem Marija nije voštana statua kakvom ju ponekad zamišljamo. Luka pažljivo opisuje Njezinu duboku ljudskost: “Ona se smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav” (Lk 1,29). Ona doživljava nemir onoga koji je pozvan na skok vjere, ali ide naprijed s pouzdanjem. Tada dolazi pitanje koje je ključ cijele povijesti spasenja: “Kako će to biti?” (Lk 1,34).

Marija ne kaže: “Ne vjerujem.” Ne kaže: “To je nemoguće.” Ona pita: “Kako?” To je pitanje razuma koji želi razumjeti, realizma koji nije izgubljen u snovima. Marija dobro zna da “ne poznaje muža” (Lk 1,34). Anđelov odgovor nije politički projekt niti svjetovna utjeha. To je

navještaj prisutnosti, Sile odozgor: “Duh Sveti sići će na te” (Lk 1,35). Završni argument, onaj koji raspršuje svaku preostalu sjenu straha, odjek je obećanja danog Abrahamu: “Bogu ništa nije nemoguće” (Lk 1,37).

Zadržimo se na trenutak na ovoj rečenici: “Bogu ništa nije nemoguće.” Ovdje, u ovoj bazilici, ona odzvanja kao očaravajuća riječ. No izgovorena u našim domovima, u skloništima, u bolnicama gdje oplakujemo svoje mrtve, može se činiti dalekom od našeg iskustva. Kako možemo ponavljati da “Bogu ništa nije nemoguće” kada projektili paraju tišinu noći, kada se svuda oko nas govori o smrti, kada su naše kršćanske zajednice u Svetoj Zemlji u napasti obeshrabrenja i iseljavanja? Kako možemo govoriti o “punini milosti” kada je život ispunjen mukom?

Odgovor, jedini mogući odgovor, daje nam Marija. Njezina radost nije bezbrižna vedrina onih koji zanemaruju bol. Marijina je radost duboka, ukorijenjena radost onih koji, i u najgušćoj tami, biraju vjerovati Bogu. Njezin “da” izrečen je ne u cvjetnom vrtu, nego u srcu svijeta rastrganog poput našega.

Znala je što ju čeka: “da” koji će ju odvesti u neshvaćenu trudnoću, u opasnost od kamenovanja, u Josipovu zbunjenost, u rođenje u štali, u žurni bijeg u Egipat kako bi spasila Dijete od drugoga krvožednog kralja, Heroda. Marija je rekla “da” ne zemaljskom uspjehu, nego naumu ljubavi koji prolazi kroz bol, izgnanstvo i, jednoga dana, Kalvariju. Njezin “da” već je cijeli put križa, ali i sva svjetlost uskrsnuća.

Danas smo, ovdje u Svetoj Zemlji, pozvani živjeti isto to otajstvo. Situacija s kojom se suočavamo – obilježena otvorenim ranama rata, podjelama koje razdiru društveno tkivo i neizvjesnošću sutrašnjice – naš je “Nazaret”. Upravo ovdje, u ovoj ogoljenoj stvarnosti punoj nemira, Bog od nas traži da rađamo Krista. Naša zajednica, župa u Nazaretu, i cijela naša Crkva u Svetoj Zemlji pozvane su biti poput Marije: utroba koja prima život unatoč svemu, srce koje se ne zatvara u strahu i koje rađa život.

Napast je uvijek ona Ahazova: pouzdati se isključivo u ljudske strategije ili misliti da više nema nade, da se ništa ne može učiniti kako bi se promijenio ovaj svijet. Napast je ostati u logici svijeta, odgovoriti na mržnju mržnjom, obezvrijediti čovjeka koji stoji pred nama. No škola Nazareta uči nas drugome putu: putu slušanja, tišine, obiteljskog života. To je škola Evanđelja (usp. Pavao VI., Homilija u Nazaretu).

“Evo dolazim”, kaže Krist ulazeći u svijet. Njegov “dolazak” jest “slušanje” Oca. A Marija, slušajući, stvara prostor za Božju riječ. Slušati znači, u našim ranjenim obiteljima, naći vrijeme da čujemo strahove svoje djece i umor svojih starijih. To znači, kao Crkva, znati čitati znakove vremena – čak i one najdramatičnije – i u njima prepoznati poziv na dublje obraćenje. To također znači imati hrabrosti ne zatvoriti srce u nepovjerenju i nastaviti vjerovati u mogućnost susreta sa svima u zemlji opustošenoj tolikim nasiljem i podjelama.

Predragi!

Stvarnost nije sačinjena samo od zla. U toj stvarnosti, usred ruševina, još uvijek je prisutnost Boga. Postoje majke koje se nadaju, očevi koji rade, djeca koja se igraju i stariji koji mole. Postoje kršćani koji odlučuju ostati, ljubiti i opraštati. Tu susrećemo Boga.

To je naše poslanje: biti oni koji, u tami rata, mogu vidjeti izbojke Božje prisutnosti. Biti mirotvorci ne apstraktnim izjavama, nego svakodnevnom konkretnošću onih koji, poput

Marije, prihvaćaju nositi svijet u svojoj utrobi – sa svim njegovim proturječjima, bolima i ljepotama – te ga podnositi i iznutra preobražavati snagom ljubavi.

Danas, iako malobrojni, u ime cijele naše Crkve i kršćana diljem svijeta, želimo obnoviti svoj “da” Kristu, svoju odluku da budemo s Njime i da slijedimo Njegove stope.

Danas se povjeravamo Djevici iz Nazareta, Srcu Majke, i zajedno s Njom i po Njezinu zagovoru povjeravamo našu Crkvu u Svetoj Zemlji:

Ti koja si upoznala zbunjenost i drhtanje, isprosi nam hrabrost za “da”. Pomozi nam da ne bježimo od ove stvarnosti, nego da ju živimo u punini, sigurni da Bogu ništa nije nemoguće. Pomozi nam biti Crkva koja sluša, zajednica koja prima, obitelji koje se ne zatvaraju u sebe. Daj da, poput Tebe, donosimo Isusa – Emanuela, Boga s nama – usred ovoga uplašenog svijeta. Neka naši životi, ovdje u Nazaretu i u cijeloj Svetoj Zemlji, postanu onaj znak nade, onaj mali cvijet koji cvjeta među ruševinama, da svima kaže kako je Ljubav jača od smrti i da Utjelovljena Riječ nastavlja prebivati među nama.

Amen.

MOLITVA VJERNIKA

Da po uzoru na Krista, poslušnog Slugu, znamo s ljubavlju prijanjati uz volju Očevu i staviti ju u središte svojih životnih odluka,

Molimo Te: GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Da nas ova svetkovina Navještenja podsjeti da naviještamo Krista, jedinog Otkupitelja, te da po duhu vjere i nade postanemo, poput Marije i Elizabete, glasnici radosti i ljubavi u svijetu,

Molimo Te: GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Da se prava slika ljudske osobe, rođene Božjom stvarateljskom inicijativom pod dahom Duha Svetoga, ponovno rodi po Kristu, Novom Adamu, i po Mariji, Novoj Evi,

Molimo Te: GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Da mudrost Evanđelja uvijek nadahnjuje čovječanstvo koje trpi i nada se te ga usmjerava prema Gospodinu koji dolazi,
Molimo Te: GOSPODINE, USLIŠI NAS!

ČITANJE SVETOG EVANĐELJA PO IVANU

Slava Tebi, Gospodine

U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze. Bî čovjek poslan od Boga, ime mu Ivan. On dođe kao svjedok da posvjedoči za Svjetlo da svi vjeruju po njemu. Ne bijaše on Svjetlo, nego – da posvjedoči za Svjetlo.

Riječ Gospodnja

Slava Tebi, Kriste

ČITANJE SVETOG EVANĐELJA PO IVANU

Slava Tebi, Gospodine

Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet; bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime, koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego – od Boga. I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine. Ivan svjedoči za njega. Viče: »To je onaj o kojem rekoh: koji za mnom dolazi, preda mnom je jer bijaše prije mene!« Doista, od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost. Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina nastala po Isusu Kristu. Boga nitko nikada ne vidje: Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga obznani.

Riječ Gospodnja

Slava Tebi, Kriste

ČITANJE SVETOG EVANĐELJA PO MATEJU

Slava Tebi, Gospodine

A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše nađe se trudna po Duhu Svetom. A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je

izvrgnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče: »Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih.« Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku: Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel – što znači: S nama Bog! Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus.

Riječ Gospodnja

Slava Tebi, Kriste

Preuzvišeni otac, milošću Božjom i Apostolske Stolice, patrijarh ove svete Crkve jeruzalemske, podijelit će apostolski blagoslov s potpunim oprostom, u ime rimskoga prvosvećenika, Svetoga Oca, svima nazočnima koji su istinski raskajani, ispovjedili su svoje grijeha i primili svetu pričest.

Molite Boga za našega Presvetog Oca, papu Lava XIV., našega patrijarha, te za svetu majku Crkvu i nastojte, svetošću života, hoditi u punom zajedništvu s njom.

Po zagovoru blaženih apostola Petra i Pavla, neka vas blagoslovi svemogući Bog, Otac i Sin i Duh Sveti.

Amen.